

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállítás:

belső szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajonál (Wollzeile 22. sz.) J. Haasenstein és Vogelnél (Wollzeile 9. sz.).
Posten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsasse Nr. 60.)
Nyiteltéri cikkek sora után 20 kr. előleg befizetés mellett a szerkesztőséghez csatolandók.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton reggel.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félvre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Eredeti távsürgöny.

Feladott Pesten nov. 9-én d. u. 7 ó. 50 p.
Érkezett Kolozsvárra nov. 9-én d. u. 10 ó. 25 p.

A képviselőházban felolvasott kir. leirat utasítja a magyar és horvát országgyűléseket deputatio kiküldésére, mely a fumei kérdést megoldja, figyelve az 1807-ki 4. t. cikkekre és egyesülvén azon eszmében, hogy Fiume a magyar koronához tartozó külön testet képez. Addig is a nevezett országok között létesült egyezmény lépjen életbe.

Ghiczynek a birodalmi miniszterium elnevezés elleni interpellációja felett, Deák indítványára a ház napirendre tért át. Ennek következtében balközépi delegátusok, hir szerint, lemondani készülnek.

A nemzetiségi kérdésben csillapultabbak a kedélyek. A képviselők visszalépéséről már hallgatnak.

A 7-dik osztály javallja: Erdélyben a törvénykezési és municipális nyelvet illető határozatok ekkor és annyiban végrehajtandók, midőn és a mennyiben az unio részletei törvényesen rendezve lesznek.

Brassóvidék reformokat sürget.

II.

○ Mi adott okot a derék brassóvidékiek fontos aggodalmaira?

Midőn jelen egyetemi küldötteiket megválaszták, a vidéki gyűlés szavazatképes tagjainak 2/3-de kénytelen volt a szavazástól tartózkodni, mivel a városi tanács és a kommunitás egy része, mellözve a vidék közvéleményének világos kijelentését, oly utasítást készített, mely a választó testület többségének elveivel ellentétes, s azt e többség tiltakozása dacára fenn is tartá. Az utasítás a vidéki gyűlés részvétele nélkül készült, és csak arra hívták meg, válassza meg a küldötteket, kiknek amaz utasítás alapján kellend működni; a kérelmező vidék az ily igaztalanság ismétlését óhajtja elkerülni, s ezáltal nagyobb és komoly rendtelenségnek elejét venni. Az egyetemi küldöttek pótutatisait a városi kommunitásból nyert, s így az egész vidék sorsa felett ez intézkedik nélküle; a vidéki gyűlés szerepe az ama kommunitás által hozott határozatokat jóváhagyni. De még erre is csak a hajdan jogosult 13 község hívatik meg, a magyar-román vegyes ajku 10 községet ma is kizárják a vidék-gyűlésből, mivel 1848 előtt jobbágyság voltak, s a szabálypontok meghívásukat nem rendelik.

Igy magyarázza tehát a brassói kommunitás az 1848-diki egyenjoguságot! Ez azon rendszer, melynek legutolsó rozsdás szegét is oly féltékenyen, áhitattal őrzi a n-szebeni ó-szász egyetemi többség!!

A kérelmezők továbbá elpanaszolják a képviselőháznak, mily vontatott a közigazgatás város és vidéken, s nem tudják, miért kell nekik nélkülözni az ellenőrködő képviselő testületet s így szólnak: miért van 23 városi és falusi község a saját ügyeinek miként intézésére való befolyástól elzárva? Kérelmezők nem óhajtják halomra dönteni a törvény szerint fennállót, de megkülönböztetik a tapasztalt visszaéléseket. Fennálló intézmény az, hogy Brassó, mint önálló municipium, város- és vidékből összealkotott vidék-gyűlésben képviseltessék; de visszaélés az, hogy a vidéki gyűlés nagyon ritkán hívatik egybe, s akkor is elűttetik a saját ügyeire való befolyástól, holott a közügyek a beható megvitátást szükségelnék. Fennálló intézmény az, hogy a szász municipiumok küldötteket menesztene az egyetembe, hogy ezek a körükbe tartozó ügyeket ott elintézzék. 1791-ig, míg az országgyűléseken a bevett nemzetek testületileg szavaztak, az egyetemben állapították meg a mikénti szavazás a publico-politikai ügyekben is; de azután a szász hatóságok önállóság szavaztak az országgyűléseken is, a saját municipiumaiktól kapott utasítás értelmében; tehát a közpolitikai kérdésekben 1791. óta megszünt az egyetem irányadó lenni, az egyes helyhatóságok határozata ezekben. 1848-ig az egyetem alkotott magánjogi statútákat, s fungált részben, mint másodbíró; ennek csak a hűbéri formákkal szemben lehetett jogosultsága; ma azonban az egész országgrésben egy a törvény s a szászok peres ügyeiben is királyi bírák ítélnék a másodbírósnál. E szerint tehát az egyetemi küldöttek hatásköre csak arra terjed, hogy a 9 szék és 2 vidék közbizonyára felett rendelkezzenek, azt ellenőriz-

zék; e részben e kapcsolatot kérelmezők jövőre is fenn óhajtják tartani. De visszaélés az, ha az egyetem az önálló székek és vidékek helyhatósági illetékességét megbénítja, ha ókar a felett határozni, hogyan kell annak korszerűleg átalakítani; e visszaélés annál veszedelmesebb, mert az egyetem csak úgy szerezhetne magának újabb illetékességi kört, ha az önálló municipiumok hatáskörét erőbatalommal korlátozta, s ezek jogait magának igényelné. Kérelmezők unnepelesen tiltakoznak az egyetem, vagy Brassó város ily szándéku túlkapásai ellen; agitatori jelszavak miatt nem felejtik el mi illeti meg őket. Brassó vidék, mely áll a virágzó Brassó városból, tekintélyes 4 mezővárosból és 19 községből képes helyhatósági szükségleteinek és kötelemeinek megfelelni, mielőtt az öt megillető jogok gyakorlatában nem akadályoztatik meg: helyhatósági élete teljes önállóságát fenn akarja tartani. A conflus (egyetem) ellenben csak nagyon hiányos helyhatósági életben részeltethető, a távolság miatt az illetőkre nézve lehetlenné válna a tetteges részvétel. Azonban e nézetekkel ép ellentétes irányt követ az egyetemi többség, s a tiltakozás dacára a városi kommunitás is, érvényben hagyott utasítása által; ez eljárás az 1862/3 ki egyetemen emlékezteti a kérelmezőket. Ők a nemzeti terület eszméjét elvetik; ma már nem szükség a német ajkúknak lételüket körfalak és kiváltságok által védelmezni, a nemzeti egyenjoguság biztosításait az iskolán és egyházon kívül a községben és municipiumban lehet gyakorlatilag feltalálni; a szabad községben és helyhatóságban fejlődjenek a nemzetiségek; itt mérköznek s érvényesítsék befolyásukat. A kérelmezők utalnak továbbá arra, hogy számos elvokonaik vannak Brassó székvárosban is, ezért nem a város, de az önmagát kiegészítő kommunitás okozza sérelmüket, már több ízben ellentétbe helyezvén ez magát a vidék közvéleményével. A vidék nem akar Brassó város belügyeibe avatkozni és meg van győződve arról, hogy mielőtt a város az 1848-diki alapokon választthatna meg külön képviselőtestületét, közte s a 23 vidéki mezőváros és község közt a legjobb egyetértés állana fenn.

A kérelmezők sérelmeik gyökeres orvoslását az egész ország számára hozandó helyhatósági törvény megalkotásától várják; miért is annak mielőbbi megvitátását sürgetik, azon meggyőződésben, hogy ez véget vetend a kiváltságolt külön állapotoknak, mindenkinek egyenlő mértékkel osztván a helyhatósági élet szabadságát, mert csak ezáltal válna valósággá az autonomia. Amde annak elkövetkeztéig is segélyre van szükségük:

a vidéki gyűlés helyzetessék vissza hatás körébe, s hiússanak meg abba az eddig ki zárt vegyes lakosságú községek (10) is; különben a vidéki gyűlés juthasson oly állásra, hogy magát megalakíthassa, bizottságokat küldhessen ki, s minden a helyhatósági jogkörbe tartozó kérdések felett tanácskozhassék, azokban határoz hasson; nevezetesen a közigazgatást ellenőrizhesse, s a hol szükségesnek mutatkoznék gazdasági, rendszeti és művelődési téren ideiglenes szabályokat alkothasson, melyek felsőbb megerősítés után életbe léphessenek. Ezeket a végett sürgetik kérelmezők, hogy a nyílt tanácskozással folytatán a népesség szükségéi fölismertessenek, a nézetek a jövő szervezést illetőleg tisztuljanak, s a közvélemény kifejezést nyerhessen, mi azután a parlamentnek is támpontot nyújtana a meggyerend szert illető törvény alapvonalainak megállapításánál. A kérelmezők azzal végzik, hogy a parlament bizonynyal nem fogja Brassó vidéktől megvonni azt, mit az alkotmány helyreállítására óta, a többi hazai municipiumok élveznek.

Szükségesnek tartók a brassóvidékiek kérvényét ily részletesen megismertetni, nemcsak azért, mert szabadelvű felfogással és gyakorlati tapintattal mutatja ki azon álláspontokat, melyen a Királyföld újraszervezése létesíthető, — hanem mivel tanulsággal szolgál arra is, hogyan vélekednek maguk a királyföldi törvényhatóságok a rájuk nehezülő elavosodott testületi rendszerről, s annak kifolyását képező, elhivatását, jogkörét és feladatát félreismerő régi alaku egyetemről.

A brassóvidéki kérvényezők az egyes

municipiumok teljes önállóságának biztosítását hangsúlyozzák és ezt ugyan helyesen cselekszik; mert ugyan haladás lenne-e az, ha a királyföldi helyhatóságokat 1848 előtt is birt cardinalis jogaiktól megfosztanák egy eddigelő csak képzelt municipium javára, — avagy, ha egy Brassó vidékhez hasonló tekiutélyes törvényhatóság kezeit ma kötnék meg úgy, hogy saját belügyeiben is más municipiumokból alakult többség dictáljon? Ez, a mi nézetünk szerint, egy századra vetné vissza az alkotmányos fejlődés és szabadelvű haladás ügyét a Királyföldön; ma, midőn még az egyszerű községeknek is tágasb hatáskört óhajtunk biztosítva látni keblü ügyeikben, melyeket legjobban ők ismernek s kellő ellenőrzés és főfelügyelet mellett ők is intézhetnek legcélszerűbben. Mi így fogjuk fel a valódi önkormányzatot, a „semmit rólunk nélkülünk“ elv gyakorlati alkalmazását; miért is soha sem mernők azt tanácsolni: vetessenek a királyföldi törvényhatóságok egy összmunicipium gyámsága alá, s amazok illetékességi köre gázoltassék össze-vissza emez javára.

A királyföldi állapotok tarthatlanságát, úgy hisszük, minden ottani municipium átérzi: mintán állásuk hasonmása a brassóvidéki kérvényben változtathatnak. Reméljük tehát, hogy Brassóvidék kezdeményezése, mely a „nemzeti terület“ képtelen eszméjét elveti, a municipiumok teljes önállósága mellett sorompóba áll, a városok 1848-i alapon való szervezését kívánatosnak jelzi, a kebelében észlelhető visszaélések megszüntetését s a végleges szervezést is — mely a kiváltságolt állapotoknak véget vetend — méltányosb képviselő felállítását — illetőleg visszahelyezését sürgeti: visszhangra találval valamennyi királyföldi törvényhatóság kebelében, s Brassóvidékével kezdet fogva sietni fognak a reformok útját egyengetni, s a régi romok eltávolítására közreműködni, látva, hogy a jelenlegi egyetemi többség a dolgok bonyolításán ugyan szorgalmasan dolgozik, de maig sem bírja önmagát megismerni s a szász nemzet érdekeinek megóvására vezető úton és cél felé indulni, haladni.

Három indítvány.

(S) A reactionarius ó-szász párt közlönye gyakran hintett port olvasói szemébe, midőn azt allegálta, hogy mindaz, mit a „Sieb. Blätter“ mond, csak az „ifjú szász“ lap magán véleménye. Ime az ámitgatás e fajta gyönyörűségének is vége szakadt. Ujabbán a „Kron. Ztg.“ is appellál a derék szász nép józan értelmére, midőn „Heinrich“ aláírással „Három indítvány“ czim alatt a következő cikket hozza:

„Világítsuk meg azon álláspontot, mely benünket, helyzetünket, történelmünket és jellemlünket fogva megillet.

Azon politika, melyet nekünk követnünk kell, a mérséklet s a körülményekkel számolás politikája; e politikát követték őseink, jó gyümölcsöt csak is ez terem, mint megtermette azt mindig.

„Ha a magyarok, bár mint győztesek, igényeiket az özbírodalommal szemben a viszonyok hatalmához mérték, annál több oka van a magyar bírodalomba beékel szász nemzetiségének, ugy szólva Magyarország egyik törvényhatóságának valamivel mérsékeltbb hangokat hallatni, s felhagyni az „aut Caesar aut nihil“ magatartással. Mondjunk le már egyszer arról a „40 millió német testvér“ féle álmódoráról! Ismerjük el végre, hogy minden egyéb vagyunk, csak nem imponáló nagybatalom. Vegyük fontolóra egy „municipium“ jogait; tekintünk multunkra, jelenünkre; gondoljuk meg a románok és magyarok közé szorított nemzet csekély számát; ne ignoráljuk az egyetült magyar állam fölveit; hallgassuk meg az idők intő szavát, és ekkor azon tere léptünk, melyre nemzeti létünk érdekében okvetlen lépünk kell: a mérséklet s ezzel együtt a reformok terére, azon reformoké, melyeknek nemcsak kizárólag a szász földre, de az összes magyar bírodalomra is kell vonatkoznok.

„Politizáljunk és reformáljunk, de nem csak mint szászok, hanem mint magyar állampolgárok. Valódi álláspontunk csak a magyar állampolgárság lehet.

„Ezen álláspontról fogjuk áttekinteni a jelenlegi egyetemen felmerült három indítványt.

„Brassó a községi szervezetet illetőleg egy statútát indítványoz, s hozzá teszi, hogy e statútum az idők kívánalmainak és a jelen viszonyoknak kell hogy megfeleljen.

„És vajjon megfelel e? Lássuk a viszonyokat úgy, a mint állanak.

„Az unióról szóló 1848-iki VII. törvénycikk 5-dik pontja mondja, hogy Erdély kiváltságai, mennyiben az egyesüléssel nem ellenkeznek, az unio keresztárvitteleig s illetőleg a törvényhozás intézkedései ideiglenesen fennmaradnak.

„E czélba vett intézkedés, vagy világosabban szólva az unio részletezése az ismert körülmények folytán mindeddig létre nem jöhetvén, 1867-ben az országgyűlés szabad kezét kellett hogy engedjen. Erdélyre nézve a kormánynak, hogy a legszükségesebbeket addig is, míg a törvényhozás véglegesen intézkedhetné, foganatosítsa.

„Ilyenek jelenleg a viszonyok, melyeknek az indítvány is alávetette magát, miből következik, hogy egy abban körülírt statútum meg nem állhat akkor, midőn még a törvényhozás sem intézkedett véglegesen, s midőn e szerint alap sincs, mire e statútákat építeni lehessen.

„És ezen indítvány egyszerre jött szőnyegre a segessárvál, mely így hangzik:

„Intézkessék a m. kir. miniszteriumhoz representatio a municipiumoknak törvényhozási utján s sürögő rendezése iránt.”

„Mellözve a nevelésügyen követelő hangot, ez indítványból is az tűnik ki, hogy a municipiumok rendezése körül a törvényhozási illeti a kezdeményezés, s míg ez nem szolt, addig a törvényhatóságoknak hallgatniok kell.

„Áttérék most a harmadikra, a beszercei indítványra, ez a következő: „Alkosson az egyetem egy statútát, mely a különböző politikai képviselőtestületek választását s működési hatáskörét szabályozza.”

„Ugy hiszem, a községi képviselő reformja az egyetem illetőségét túlhaladja, s így aligha számíthat jóváhagyásra a kormány részéről, hogy pedig az általános municipalis szervezetről készítenő javaslatnak készítésénél anyagnál szolgáljon, erre nagyon is kevés.

„Ez utóbbi czélunk egy a szász föld szükségét, kívánalmát teljesen és részletesen előtérjesztés felel meg; mi bizonyára el is készítené, ha arra a jelenlegi egyetemnek hajlama volna.

„És itt elérkeztem azon pontig, mely körül a családás ködöt szét kell szeltnom.

„A szász nemzeti egyetem jelen szervezetében nem képviseli a szász nemzetet. Csak a magistratusok és enmaguk által kiegészített kommunitások képviselői; ez tehát nagyon természetes, ha legkisebb kedvet sem érez magában a népakarat közegetől szolgálai.

„Ha tehát a nép szavát akarjuk hallani, nem marad hátra egyéb, mint újra szervezni az egyetemet, s pedig a népképviselőt alapján.”

„Ezzel azt érnék el, hogy a municipiumok kérdésében a miniszteriumnak a kor és nemzet kívánalmainak megfelelő anyaggal szolgálhatnánk s kétséget sem szenved, hogy ezen esetben a felsőbb jóváhagyás sem maradna el.

„Ebben rejlik a feladatunkban előmenetel kulcsa, s egyetemnek és kormánynak egymással érintkezése csak is ekkor vezetne sikerre.

„Sikra tehát! s kezdjünk valahára cselekedni.

A dolgok nem maradhatnak tovább jelen stadiumában. A szervezésre vonatkozó törvényeken dolgoznak.

„S mi ezek alkotását csak ajtó mögől nézzük? Vajjon nem célszerűbb, nem tüdősebb-e nekünk is részt venni e törvények hozatalában?

„Cselekedjünk gyorsan, mert a mi még ma lehető, holnap talán már lehetetlen.

„Isten segélyével előre!”

A nemzetiségi kérdéshez.

Újabb tudósítások szerint a képviselőház VI. osztálya Deák Ferenc indítványára, egy, a nemzetiségi bizottság többsége által készített törvényjavaslattól eltérő szervezetet fog javaslatba hozni, mely a „P. N.“ szerint a nemzetiségek képviselőit is valószínűleg ki fogja elégíteni. A központi bizottság e nagyfontosságú kérdésben nem fog a házszabályok betűszertint értelmében alkalmazkodni s be fogja várni, még minden osztály ez iránti tanácskozásait befejezte. Mig azonban a módosított

megszentesített, megerősített és ünnepléses esküvel fentartani fogadott Leopoldi diploma, pragmatika sanctio és más újabb császári okmányok, valamint 1863. és 1864-diki szentesített törvényekre tekintet, valamint a választási törvény által létrehozott 1864-ki diéta ismét leendő megnyitását követték.

Mind hiába. Az unio kimondott a „román és szász nemzetek legjogosultabb protestációja dacára.”

1867-ben május 5-dikén küldött ez országba, teljhatalmú kormánybíró minőségben gróf Péchy Manó. Az ország fővárosában tartott rövid tartózkodás után ugyancsak az említett biztos hivatalos körutát tett az országban: mely alkalommal kijelenté a románoknak, hogy az unio bevégzett tény lévén, minden ez irányban nyilvánuló oppositót csirájában fog elfojtani még ha kell fegyveres erővel is.

Péchy gróf a terroristikus magatartása szemben a románokkal, annál inkább sértő volt, mert az 1848-diki magyar országgyűlés VII. d. cikké kétségbevonhatlan batározattá tette, hogy az ország önállósága, több feltételek mellett, mennyiben az a magyar birodalom egységének érdekeivel össze nem ütközik, fentartassék. E törvényekre, valamint a többi törvényekre is a király június 8-án eskült tön. Mert világos, hogy mintha Péchy gr. a bevégzett realis unioról, a jövő elébe vágván értékre adja a románoknak, hogy nem is lehet többé szó Erdélynek az 1865-ik sept. 20-ik legmagasabb patensben fentartott „szabad rendelkezéséről, (libre accord de la Transilvanie);” vagy más szavakkal élve, hogy Erdély a magyaroktól meghódított tartománynak s a románok, mint 1848 előtt, politikailag értelem nemzetnek fognak tekinteni.

Megvalljuk, hogy az ügyek élén álló párt a merev és kéréltetlen magatartása bennünket nem igen lepott meg; előrelátásunk és sejtelmünk meg nem csaltak minket. Az 1866-ik decz. nemzeti kérvény e nézetet foglalja magában.

Míg az unionista vagy inkább a fusionista párt megfeszített erővel törekedik Erdély nagyfejedelemsége eltörlésére, vagy helyesebben a fejedelemségnek Magyarország részére való meghódítására, ugyan e párt egyidejűleg minden kitalálható módon a román nemzet feloszlását és megsemmisítését tűzte ki céljául.

Az 1861. február 26-ki császári patens, tudvaleg eléggé fősvény volt a nemzeti autonómia kiterjesztésében mindazáltal bizonyos hatáskör megengedésével valamennyi tartomány számára tartománygyűlést engedélyezett. A magyarok Erdély alkotmányának minden legkisebb árnyékát is megakarják semmisíteni, vagy is más szavakkal élve ez ország ellenében a fegyverrel való meghódítás jogait követelik maguknak. Az okok itt eléggé világosak! A magyar nemzet vezérferfiak tökéletesen állják, hogy valamivel emberesebb választási törvény alapján létrejött erdélyi diéta folytán a román nemzeti elem kifejlődhetik, kiművelheti és megerősítheti magát, következésképp elhatározva a nemzeti igaz haladás ez ajtaját teljesen elzárni a románok előtt.

Magyarország példája világos igazat ad véleményünknek. A tulajdonképeni Magyarországot és Bánságot lakó 1.600.000 román egy tekintélyes része vegyesen él a magyarokkal, kikkel együtt követek választ; de nagyobbára valamennyi választó kerületben a magyarok felfegyverkezve jönnek a választásra, és ha látják, hogy nincsenek többségben, azonnal dulakodást kezdenek és megverik, meggyilkolják és szétverik a fegyvertelen románokat. Az 1866-dik decz. kérvényben több ilyen eset jelezve van; így a pétsai választó kerület szomszédságában, Aradmegyében, az egy ügyvéd és reformált lelkész által vezényelt magyarok egy képviselő ismételt megválasztásánál f. évi június 5-ken két román halálra döngöttek; tízenegy súlyos sebet kapott s tizen könnyebb sérülést szenvedtek. A közbejött császári lovas csapat állította helyre a rendet és mentette meg a románokat ama mérszárlástól, mely rettenetesebb leendett a más választókerületekben 1861-, valamint 1865- és 1866-ban végbement mérszárlásoknál.

A magyarok a francziák által három század folyásáig az 1790-ki forradalomig használt összpontosítás és centralizációt vették fel mintául. Ennek segítségével könnyebben magyarázhatni meg a Magyarországon 1836-ig vagyis 30 éven át codifikált törvények értékét és lényegét. „Kifejlesztése, megerősítése, megsokszorozása, egy egyedül vagyis inkább a magyar nemzetiségnek egy oly földterületen, mely az egész osztrák monarchia 52 1/2 % részét teszi: ez ama cél, melyet a magyarok sohasem tévesztenek szem elől.” A felvilágosult Európa megítélésére bizzuk, ha vajjon lehetséges-e a tizenkilencedik században Richelieu és Mazzini terveinek keresztülvitele. — Az öt millió tiszta magyar jelenlétén kívül (egész Európában nincs több) a többi nemzetek is bírnak történelemmel, irodalom és önérzettel, mert a románok, szlávok és németek nem akarnak többé bárgyú nemzeteknek tekintetni.

Valamennyi európai hatalmasság, mely az osztrák monarchia megerősödését és boldogságát szintén kívánja, véleményünk szerint ez által a

nemzetiségi kérdés bevégzését is óhajtja. De Erdély autonómiájának megszüntetésével a román kérdés nincs megoldva, sőt mélyen szétzilálott. Erdély társadalmi és polgári viszonyai legbonyolultabbak egész Európában. E viszonyokat csak az erdélyiek maguk szabályozhatják és esendíthetik le saját országok diétáján. A magyar országgyűlés ellenben sohasem szabályozhatja azokat méltányos kívánságok szerint. A magyarok nem fogják fel az erdélyieket, — erre nem képesek és soha sem lesznek azok. — A Magyarországon mai napság tulsúlyban levő magyar elem (predominant en Hongrie) sokkal érdekeltabb a kérdésben és erdélyi nemzetbeli irányában elvett előszeretettel fogva sokkal inkább elvakultabb, semhogy a román nemzet iránt igazságos lehetne. Mindenki ismeri néhai Széchenyi István gróf jelmondatát: „Kell hogy a kövek is magyarokká legyenek.”

Senkise higgye, hogy a nemzetiségi vita Erdély és Magyarországon új tünnemény e két ország politikájában; sőt ellenkezőleg: a nemzetiségi tan e két országban legalább is oly régi, mint a kereszténység dogmája.

A mi itt mindenekelőtt új, az ama tényben rejlik, hogy Európa 1844-ig mély feledékenységgel hagyta Magyarországot és különösen Erdélyt. Senkinek tudá e két országban történetek, senkinek gyantit a parázs alatt rejlő tüzet; innen van, hogy a mi ez idő szerint itt végbemegy, teljesen meglepő a jelen nemzedékre nézve. „A magyarországi polgárháborút a bécsi camarilla árnyékolás idézte elő. E hibás vélemény csak azért kaphatott lábra és terjedhetett el, mert Európa semmi legkisebb adattal nem bír, ez ország és különösen Erdély multja felől.” Az 1848—49-ki polgárháború legbüszkésebb forrása a magyar oligarchia közmondással lett zsarnokságában és a román nemzet szakadatlan és legbarbarabb üldözésében rejlett, míg végre az utóbbi kényszerítve látta magát egybeállni keresni menedéket. A román nyelven megjelent egyházi könyvek 1500 óta azaz három száz hetven éven át, mint a nemzeti történet tanúsítja, nagy számmal voltak találhatók. „Az éppen jellemzett polgárháború okvetlenül és a februári franczia forradalom nélkül is kitört volna, legott tavasszal, midőn az arisztokratia gazdagítására, több magyar és oláh paraszt fosztatott meg örökségétől.” Ez igazolhatatlan éltalajdonítás az 1847-ki arisztokrata diéta által rendelkezett el. „A paraszta tovább már nem tűrheték e ragadozást és II. József császár napjainak vérengző jelenetei bizonyára ismét bekövetkeztek volna.”

„Hiedelmünk az, hogy mind az osztrák birodalom consolidálása tekintetéből, mind a keleti kérdés mielőbbi megoldatása végett, Erdély nem banyagatthatik el” anélkül, hogy oly váratlan meglepetések veszélyétől ne kelljen tartanunk, melyek még az 1841-ki dolgoknál is kellemetlenebbé válhatnak. Erdély nélkül Bécs, mint birodalmi főváros nincs biztonságban; amde a jogaitól megrobolt és az oroszok által ellopott szerencsétlen „Lengyelország módjára elhízott Erdélyről az általa nos jövő nincs garantizolva. A rozsa bánásmód, melyben Erdély részeseült, mint az már kiderített, a román nemzet elleni és az égő gyűlöletből vette eredetét. Az ezen igazság ellen felhozott ellenvélemények üres szóbeszédnek nem egyebek. Kísér szegyen nyíltan bevallani, de meg kell mondani, hogy az fajgyűlölségből származik. Ilyenmód gyűlölet eloltására csak oly ut nyújthat kilátást, minő 1864-ben nyitottat meg, az az igazságos és méltányos törvény, mely egyik nemzetnek a másik fölött való uralmát mellőzte, és mind kettőnek ki fejlődésére teljes szabadságot adott.

Az európai nagyhatalmasságok és különösen a felső francziák császára kormánya tíz év óta erőlködnek azon, hogy a szomszédos román fejedelemségekben a dolgok új állapotát biztos alapra fektethessék. — E célz mindedig azonban még sem érthették el. „Nem akarunk proféták lenni, de tartunk tőle, hogy, míg Erdély nagyfejedelemsége kielégítve nincs, az egyesült Románia sem találandja meg nyugalomát; de az Erdélyben koronként kitörő politikai és társadalmi elégtelenségektől minden perczben háborgatva lesz.”

A későbbi következményeket mindenki beláthatja.

Vellünk született becsületességünk és hazafiai érzettünk (?) kényszerítettek bennünket arra, hogy eleget tegyünk kötelességünknek a haza és korunk, valamint a román nemzet iránt, melynek törömpohara, úgy hisszük már túltelt a szenvedésektől.

Meglehet, hogy felszólalásunk a pusztában kiáltó hangjához fog hasonlítani; mely esetben a teljesített kötelesség érzetével vigasztalandjuk magunkat, és úgy hisszük, hogy azontul minden felelősségtől mentesek leszünk.

1867. június 15-ken.

(a. s.)

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése nov. 6-án.

Dobránsky Adolf kérvényt nyújt át a nemzetiségi kérdés méltányos megoldása iránt; tudja, hogy már elkésett, de miután neki átadott, a ház asztalára leteszi.

Makray László interpellatiót intéz a közlekedési miniszteriumhoz. Tudvaleg az arad-fejérvári vasútnak még mult augusztus hó 18-án kellett volna szerződészerűleg átadni a közforgalomnak; ebben azonban akadályul szolgált a branyicskai hid. Hanem ez már helyreigazított s a megnyitás mégis késik. Kérde tehát, mi oka e halogatásnak, egyúttal pedig felvilágítást kíván, miért van a társulat székhelye Bécsben s nem Pesten, mint a törvény kívánja?

Hollán Ernő képvis. és közlekedési államtitkár a távollevő miniszter helyett válaszol. Az engedély-okmány 1866-ban oly feltétellel adatott a társaságnak; hogy 2 év alatt elkészítse a pályát s ennek az évi augusztus 18-án meg kellett volna történni. Hogy meg nem történt, annak okai az építésben tett hiányos intézkedések, úgy hogy az építészeti igazgatóság maga jelenté a miniszteriumnak, miszerint — nem csak a branyicskai, de az egész vonal hosszában mintegy 40 hid van hibásan építve. A kormány kötelességéhez képest intézkedett ez ügyben, s a munkálatok már annyira haladtak, hogy deczember hó közepén talán megnyitható lesz a pálya, bár bizonyosként mondani nem lehet. A kormány mindenesetre intézkedik, hogy rögtön megnyitassék, mibelyt a közbiztonság veszélyeztetése nélkül lehet. — A mi azt illeti, hogy a társulat székhelye Pest legyen, ez iránt az igazgatóság intézkedéseket tett már, és hogy eddig le nem jött Bécsből, csak az itt uralkodó küzdelem miatt szállásbány okozza.

Ivánka Imre ügyane vonal egy ága érdekében szólal fel; tudvaleg Piskitől Petroseni-ig szárnyvonal szándékoltatki építtetni, az ottani közsébbányákhoz. E vonal itt minden más czél nélkül meene a hegyekbe, s mint szakértők állítják, az összes jóság, mely miatt a pálya épül, nem ér annyit, mint a mibe kerülend ezen 7 millió frt költséggel felépítendő szárnykamatbiztosítás, úgy hogy a czélszerűnek találna, ha a megkezdett munkák inkább abbahagyatnának s az illető jóságok megvétenének. Ezért a ház bizza meg a kormányt, mi kerül olcsóbbra.

Gáll János csatlakozik Ivánka nézeteihez, hozzátéve, hogy éppen ezen szárnyvonal miatt nem nyitják meg a fővonalat, mert meg ez nincs átadva a forgalomnak, a vállalkozó ingyen szállítja amarra az építési anyagot, mit különben nem lehetne. És így Erdély mindig tovább megfosztatik annyira szükséges forgalmi útjától; kéri intézkedjék a kormány mielőbb a megnyitást iránt.

Hollán Ernő arra nézve, hogy azért nem nyitnának meg, mert így a mellékvonalra ingyen szállíthatnák az anyagok, megjegyzi, hogy az előny megvan, de bőven ellensúlyozza ezt a naponként 3000 forintnyi kamatvesztés, melybe a vállalkozónak minden hasznát nap kértül; Ivánka észrevételére válaszolja, hogy a miniszterium értesülve van a szárnyvonal iránt, intézkedett is, hogy pontos adatok birtokába jusszon; de meg ezek keze közé nem jutnak, nem adhat határozott feleletet.

Napirendben volt ezután az arad-temesvári vasút engedélyezéséről való törvényjavaslat végmegszavazása; a javaslat nagy többség által elfogadtatott.

Több tárgy nem lévén, az ülés eloszlott.

NAPI HIREK.

— Gödöllőről, hol az udvar e hó végéig marad, ezeket írják a Felségük ott mulatásáról. A király sokat vadászgatott a körül fekvő erdőkben, melyekben számos róka, szarvas van; reggel 6 órakor már lehetett látni a szőlőhegyek között, míg a királyné gyakori sétalovaglásokat tesz, kedvezőtlen időben pedig a lovardában tesz gyakorlatokat, hol kedvencei paripái vannak, melyeket sajátkezülté táplál ilyenkor különféle csemegékkel. Közlekedés kisebb tüzet történt, mely alkalommal a Felség a károsultnak jelentékeny pénzösszeget nyújtott, a közszé eljárásiágának pedig 300 frtot vizipuska szerzésére.

— A nemzetiségi törvényjavaslat tárgyalása a képviselőház osztályaiában új phasisba lépett Deák Ferencz indítványával által, mely szerint a 6-dik osztály Deák elöklételt által bizottságok küld ki a javaslat átdolgozása végett. Négy osztály már befejezte a javaslat elfogadásával tanácskozásait, a többiek elhatározták ezen Deák-féle bizottság munkálatát bevárni s aztán tovább tanácskozni, mi valószínűleg holnap fog csak történhetni. Az egyes osztályokban volt viták a nemzetiségbeliellék nem vesztek el élességükből s közelebb Dobránsky és Miletieshez meg a szász Rannicher is csatlakozott. A kérdés különben foglalkodtatja a külföldi sajtót is, és nemzetiségbeliellék kívánságának nem igen kedves illusztrációjul szolgál, hogy a panszláv „Zukunft” veszi őket pártfogása alá, s tájékoztatót hoz a magyarok zsarnoksága, birványa, üszése ellen. — Felesleges fáradság, úgy is tudjuk honnan fű a szél.

— Urbéri törvényszékeinkre vonatkozólag az utasítást már hozza a hiv. lap. Közölni fogjuk.

— A szász nemzeti egyetem f. hó 8-án tartott gyűlésén, egy az összes miniszteriumhoz intézett felirati javaslat olvastatott fel és fogadtatott el. A javaslat a képviselőháznak a szobai főtörvényszékre vonatkozó határozatában sőt felmet lát, s kéri a miniszteriumot az említett főtörvényszék oltalmazására. A javaslat ellen csak Theil, Lindner, Orosz, Dobó és Hanea szavazott.

— A nagy-szebeni főtörvényszék megszüntetése elleni óvásból az ifjú szászok számos tagja is járul, azon fureza indokollással, hogy a törvényhozásnak nincs joga a szász nemzet egy törvényes intézményét megszüntetni! Így tehát pro-

testálnak az országgyűlés ellen a miniszteriumnál, mely ellen néhány hét előtt — a comes dolgában — protestáltak — az országgyűlésnél.

— Nemes Udvarhelyszéknek f. hó 16-án Sz. Udvarhelyt tartandó évnegyedes képv. bizottmányi gyűlésére a t. cz. bizottmányi tagokat ezzel hirlapilag is meghívom. A rendesen előforduló tárgyakon kívül a gyűlés feladata lesz az üressébe jött törvényszéki elnöki és sz. keresztúri egyesbírói állomásoknak választás útjáni betöltése. Sz. Udvarhelyt, 1868. nov. 7-ken. Dániel Gábor s. k. id. főkirálybíró.

— Aradmegyében, a Körös mentén, vasút akarnak építeni.

— A vallás- és oktatástügyi miniszter Brencean Sándort a kolozsvári jogakademiánál a római, bühéri és kath. egyházi jog rendes tanárává nevezte ki.

— K. Pappné Szabó Pepi asszony jutalmjátszékul folyó hó 14-ken szombaton fog színré kerülni egy kintű vigjáték „Choissy kisasszony” s Offenbach operette a „Fecsegők.” A czimszerepet előbbiben a jutalmazott fogja adni, s nem kétkedünk, hogy a közönség kegyenczét kellő pártolásban részesítend.

— Kolozsvár városa a sorozáson a napokban esett túl; tegnap a megye folytatta s végzi be itt helyt ma estig a bácsi és fejrdi járásra nézve. B. Hunyadra 12-ken, Gyaluba 16-án száll ki a commissio.

— A kökerti kath. népiskola, melynek felállítását az itteni kath. egyház segélye és számos hívek áldozatkészsége, buzgó fáradozása tette lehetővé — jövő vasárnap, azaz: nov. 15-én d. e. 11 órakor fog megnyitattni. Városunk polgárainak figyelmébe ajánljuk e kellően berendezett, jól megválasztott tanító és tanítónő vezetésére bizott iskolát, mely fi- és leány-gyermekeket, vallás-különbőség nélkül fogad be kebelébe. Ez elemi tanodánktól jó sikert várhatunk, már csak azért is, mert a tan személyzet illő díjazásáról gondoskodva lévén, részünkről szorgalomra méltán számíthatunk.

— Az első confortablet, mint a „M. P.”-ban olvassuk, e hó 20-dikán fogjuk meglátni. Dija egy órára 80 kr, negyedóra 20 kr. — Bárd Bányfő Kálmánnak jutott eszébe e nagy biányt pótolni, s városunk csak köszönettel veheti.

— Hüttelman lovardája városunkba érkezett, s a jövő szombaton kezdi meg előadásait a külföldi utca innenső végén felállított fa-circusban. — Zágrábi sürgöny szerint a horvát országgyűlés e hó 16-ára egybe fog hívatni; ez valószínűleg kapcsolatban történik a fumei kérdés megoldásával.

— A hivatalos lap hozza — annyi külföldi hírek után — a hadseregben eszközölt nagy előléptetést. Kiterjed az az altábornagyolt kezdve a századosokig, s több száz nevet foglal magában. A magasb rangnak közül többen nyugalmazattak is.

— Torma Károlyt Belső Szolnokmegye mély tudományú és széplelőlen jellemű főispánját, a nemes tetteiben kifogyhatatlan emberbarátot tiszteltői e hó 3-ken este, nénapja alkalmából, fényes fáklyaszénével tisztelték meg. Az üdvözlő szónoklatot (horrendum dictu...) Lészai László — egykor kormánypárti, később „tigris”, egy emlékezetes megyei gyűlésen a most megtisztelt személy iránt plane „hiena” — (saját szavai) — jelenleg törvényszéki ülnök, s képviselő aspi-rans — tartotta. Oh „Mohammed koporsója”!

— Karvassy Ágoston pesti egyetemi tanár kir. tanácsosi czimmet ruháztatott fel.

— Bihar megyében kereskedelmi, ipar és termény hitelbank alakult. Elnöke gr. Haller Sándor, elnöke Dezső Szaniszló. Igazgatók Adler I., Brüll L., Farkas A.; Janky J., Komlossy A. és Reisman Mór. Az intézet helyisége Nagy-Várad.

— Kivonat a Kolozsvár sz. kir. városában 1868-ki szept. 18-án megújult keleti marhavész következményeiről, azon évi november hó 8-ki estéig bezárólag: Járványos 27 udvaron s 2 mezőreszen megbetegült 145 darab. Ezekből meggyógyult 41 drb, elhunlott 90 darab, lebunkoztatott 3, van beteg 11. A járványlepte marhalátszámából van még gyanus 25. A vesztéglési időt kiállott gyanusokból fölmentett 30 db. Kolozsvárt, november 9-1868. Filep Samu, id. polgármester.

Nemzeti színház.

Nov. 6-án: „Medicis Maria.” E különben eleven vigjáték legnagyobb árnyoldala, hogy két különböző, egymás mellett párhuzamosan haladó esemény vonul benne végig, melyeknek egyike a két előbbi, másika pedig a 3-dik és 4-ik felvonásban foly le. A tulajdonképeni vigjátékunk vége szakad ott, hol Medicis Maria levezzi Heinrich öltönyéről a selyem fonalat. És, a két utolsó felvonás nemcsak, mert a vigjátéktól különvált, hanem, mert kevéssé érdekes. Azok lépnek előtérbe, az első rováására esik. S még annyival inkább, ha hősei tulajdon, Roquelaure marquis, királyi kamarás Sebastespeare Samsomjával, Cocheville marquisné, udvari hölgy pedig Julia dajkájával cseréli föl szerepét. Másikülönben Takács sokszor megnevezett Albisné is pár helyt elérte a keresett hatást. Legelső helyen az igen csinos és kedves Medicis Mariáról (Sz. Mátrai Laura) kell vala megemlékeznünk, ki ma is kiválólag jól játszott. Kovács Gyula ma különösen helyén volt. Albisi Anna (Emilia) ellen sem tehetünk sok kifogást.

Nov. 7-ken: „Mekka basa.” operette, 2 szakaszban, írta Zaytz. Kedves kis operette, különösen zenéje, a mily sajátos (törökös), ép oly mulattató. A zenefelt ház, több versen egyhangúlag nyilvánítja egyes részletek iránt tetszését és méltán is, azt nem állítjuk, hogy ennél jobb operettünk nincs, azonban ez is a jók közé tartozik. Tekintve az ilyes darabok első előadásánál előforduló nehézségeket, az előadást sikerültnek nevezhetni, mi nemcsak a Szilágyi pár szep énekének és ügyes játéknak, hanem az összes személyzet buzgalma-nak tulajdonítható. A társas táncok ügyesen be voltak tanítva, s taptak is arattak. Az új díszítés dícséretére válik az illetőknek.

Nov. 8-ken: „Csókónai szerelme.”

Nov. 9-ken: „Mekka basa.”

Műsorozat: Nov. 10-ken: „Alvajáró,” 11-ken: „Erdősépe,” 12-ken: „Chouffouri és Pajkos diákok,” 13-ken: „Sevillai borbély,” 14-ken: K. Pappné Sz. P. jutalma: „Fecsegők és Choissy”

k. a. "15-kén: "Szegedi kupecz," 16-kán: (előszőr) "A társaságból," 17-kén: "Tell," 18-dikán: "Lámpafény, Varázshegedű," 19-kén: "Vörösmarty M. emlékezőte, Várnász," 20 kán: "Hugenották."

KÜLFÖLD.

A porosz kormány bizalmas közleményt intézett Párisba, melyben igéri, hogy módot fog keresni az észak-schleswigi kérdés megszüntetésére és bizton reméli, hogy a törekvés sikertelendő.

A "Gazz. di Torino" szerint Franciaország új képviselője a pápai udvarnál, marquis Bonneville, oda van utasítva, hogy azt minden rendelkezésre álló eszközzel rábírná igyekeznie, egy Párisban megállapított, Olaszországgal való modus vivendi fővonalainak elfogadására. Sőt a turini lap, a terv visszautasítása esetére, még Rómának a francia csapatok általi odahagyatását is kilátásba helyezi.

Prim erősen ellenzi a hadsereg leszállítását, a minisztertanács sem támogatja a rendszályt, melyet Tiqueroli csupán a végső szükség

által kényszerítve javasolt. Egy Madridban elterjedt népdal egyébiránt ezen szavakkal végződik: "La Corona de España! Espara el general Prim!" (Spanyolország koronája Prim tábornok számára.)

Bécsből írják nov. 5-kéről: "Alkudozások folynak, melyeknek célja, bizonyos eseménysorok bekövetkeztével, Ausztria fegyveres semlegességét szövetségben Olaszországgal, proclamálni és biztosítani.

A müncheni katonai értekezlet eredményei iránt a "Schl. Ztg"-nak írják: "A müncheni katonai értekezletéről a "N. Pr. Ztg"-nak egy párisi levelezője azt jelenté, hogy Beyer tábornok Bajorország, Baden s Württemberg hadjuttalékainak Poroszország főparancsnoksága alatti fusióját indítványozza, mi a hadjuttalékok elhelyezésének jogát is magában foglalja. Egyébiránt különben is az halasztott, hogy Beyer tábornok javaslatokat tett, a dél-német védelmi rendszernek az észak-némethez csatolása iránt, mit Baden s Württemberg megfontolás alá akartak venni. Egyébiránt a müncheni értekezletről utólagosan még az hallatszik, hogy általában szerződés alakjába öntették az, a mi előbb már jegyzőkönyvileg meg volt állapítva.

Cuba szigetén a fölkelők szétoszlottak, s

kiseb csapatokban rabolnak. Azt mondják, hogy Luento-Principe lakosai segélyt nyújtottak a fölkelőknek, kiknek száma — mint hiszik — nem megy többre 200-nál. Egy oct. 31-kén kelt távirat szerint, a legutóbbi zavargások már épen nem voltak oly komolyak, mint az előbbie; azonban a fölkelés még nincs egészen elnyomva.

Diplomatikus körökben érkezett közlemények szerint, a hír, mely szerint Angolország a porta által collectív lépést akar tétetni a hatalmak részéről Bukarestben, nem helyes. Azt azonban erősítik, hogy a balhelyzet felett, melynélfogva Romániában csak egy collectív fellépés lehetséges, a mi a párisi szerződést bizonyos tekintetben a román ügyek védelmére teszi; jelenleg diplomáciai vitáznak. Ez ügyben egyelőre nem történt egyéb.

Mint a "Daily News"-nak Havannából, október 30-ról, jelentik, ott általánosan azt hiszik, hogy a benusszított lakosok fölkelést terveznek; a spanyol kormányzat megbuktatása s egy cubai köztársaság alakítása végett. Azt vélik, hogy a legutóbbi mozgalmak ezen törvénnyel egy részét képezik, mely most komolyabbnak látszik, mint a minőnek azt az első tudósítások tüntették föl. Egy junta alakították, s ez egy köztársasági szellemű.

nyilatkozatot adott ki. Noha a mozgalom nagy lki terjedést vett, valószínűnek tekintik, hogy a főkapitány, Lersundi, képes leend azt elnyomni.

Bécsből írják a "C. du N. Est" nek. A bécsi kabinet élénk hajlamot tanúsít az Olaszországhoz való közlekedésre, miből azonban korántsem lehet következtetni, hogy Beust b. módosítani szándékoznék külpolitikáját, mert távolról sem célja Olaszországot eszközül használni, melynek segélyével Porosz s Oroszországhoz közlekedhetnének. Beust báró vezérnéje az adott pillanatban közvetítést felajánlani a párisi florenzi kabineteknek a római kérdés eldöntésénél. Ezen közvetítés akként fogantatásra, mint azt Beust b. tervezi, lehetségesse tenné, hogy Olaszország minden gyanus szövetségről lemondjon. Az is meglehet, hogy a Mazzini-Garibaldi féle üzemek, melyeknek most Románia szolgálatára állnak, költék fel a bécsi kabinetben az Ohajtást Olaszországgal jobb viszonyba lépni. Beust b. éles szemre fekete pontokat fedezett fel a láthatáron, s ennél fogva már jókor gondoskodik, hogy Olaszország barátságát a keleten törnyosuló vesz elhárítására felhasználhassa.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Sz. 2590. polg. 1868.

Árverezési hirdetés.

Ns. Kolozs megye törvényszéke közhírré teszi, miszerint a gr. Csáky György esődtömegéhez tartozó ns. Kolozs megyében N. Almáson és a hozzá tartozó helységeken és azok határain levő ingatlan birtoknak, mely az 1863 márt. 26. és következő napjain felvett és 1126—1863 sz. a törvényszékeleg elfogadott leltár szerint következő részekből áll:

1. N. Almáson:	
a) 19 hold 1270 □-l területű belső telek; földjének értéke	2,375 fr. 23 kr.
b) a belső telken levő épületek, becsértéke	33,745 " "
c) a belső telken levő szeszyár és szeszyári készletek, becsértéke	4,758 " 27 "
d) 579 hold 718 □-l szántókból becsértéke	38,745 " 50 "
e) 107 hold 334 □-l kaszálóból értéke	3,634 " 52 "
f) 44 hold 1595 □-l szőlő és gyümölcsöséből értéke	1,734 " 95 "
g) 556 " 1065 " legelőből értéke	3,476 " 20 "
h) 5289 " 10 " erdőből értéke	105,778 " 12 "

2. Bábonyban:	
595 hold erdőből értéke	3,832 " 46 "
3. Nyiresen:	
a) 38 hold 870 □-l szántóból értéke	1,055 " 33 "
b) 58 hold 1169 " kaszálóból értéke	1,470 " 18 "
c) 278 " erdőből értéke	3,974 " 87 "

4. Czoldon:	
a) 3 hold 1105 □-l szántóból értéke	58 " 83 "
b) 29 " 1595 " kaszálóból értéke	599 " 93 "
c) 181 " 375 " erdőből értéke	2174 " 81 "

5. Nagy Rajtolezen:	
a) 14 zsellér házas telek és 50 hold 800 □-l szántóból értéke	1,508 " 75 "
b) 141 hold 625 □-l kaszálóból értéke	5,681 " 87 "
c) 449 " 825 " erdőből értéke	8,869 " 32 "

6. Kásapatakon:	
a) az üveghuta és ehhez tartozó épületekből értéke	4,647 " 30 "
b) 107 hold 875 □-l kaszálóból értéke	2,250 " 32 "
c) 1351 " 820 □-l erdőből értéke	18,231 " 42 "
7 A N. Almási malom és korcsmajog, ugy szinten a Bábonyi, Nyiresi, Czoldi, N. Rajtolezi, Kásapataki és Kükényesi korcsmajogokból, melyeknek összes értéke	15,217 " 9 "

Összesen tehát birólag 264,442 " 9 " becsült ingatlan javának birói nyilvános árverezésén leendő eladatlása s esődképviselet által megállapított és törvényszékeleg elfogadott árverezési feltételek értelmében elrendeltetik és annak foganatosítására három határnap tűztetik ki a jövő 1869-ik évi Aprilhó 2-ára, Julius hó 2-ára és ugyanazon évi Október hó 1-ére mindháromszor d. e. 9 óráig kezdődőleg N. Almáson a helyszínen.

Az árverezés foganatosítására t. ülnök Bokros Elek aa. küldetik ki egy maga mellé veendő tollakkal.

Miről a vásárolni szándékozók azon hozzáadással értesítettnek, hogy azon zálogjogos hitelezők kivételével, kiknek és a menyiben követelésük a betáblázott összegek 150,000 fnyi magaságán túl nem emelkedik, minden mások hozzájárulása előtt a becsült ár 5% át készpénben, vagy tüzselei árfolyamban számítandó értékpapirokban bánatpénzzel letenni kötelesek, s hogy az árverezőndő birtok a két első határnapon csak becsárban vagy azon felül, a harmadik határnapon azonban becsárban alól is a legtöbbet ígérőnek a feltételek megtartása mellett el fog adatni, végül, hogy vásárló a jószágra betáblázott hitelezőket birói átutalás szerint a vételár erejéig átvállalni köteles. Az árverezési feltételek, a becselési munkákat és a betáblázott hitelezők kimutatása ezen törvényszék irodájában bármikor megtekinthetők.

Kolozs megye törvényszéke Kolozsvárt 1868 Sept. 10-én tartott üléséből
Biró Pál, főbíró.
Sulutz, jegyző

NEM HIVATALOS

Egészen újan rendezett első rangú szálloda.

Szálloda-nyitás!

Alólt tisztelettel jelenti a magas nemességnek, es. kir. katonaságnak és n. érd. közönségnek, hogy K.-Fejérvárt a Nemzeti Szállodát a piacon 165 sz. a. most Binder-szálloda, kibérelvén s azt a jelen kor igényei szerint minden kényelemmel ellátván

f. é. november 14-én megnyitandja.

Alóltrott sem fárdságot, sem költséget nem kimélt, hogy ezen, K.-Fejérvár legszebb és legelőkeltebb utcájában fekvő szállodát 15 vendég szobáival, ét- és kávé-termeivel együtt, minden tekintetben díszesen és kényelmesen kiállítsa, hogy az minden első rangú vendéglővel a ver senyt kiállani képes legyen.

Alóltrott gondja oda lesz irányozva, hogy a legízletesb ételeket, tiszta és jeles borokat, előzékeny szolgálat és jutányos ár mellett nyújtson, s t. látogató minden kívánságát teljesítse, és reméli, hogy számos látogatásnak fog örvendhetni.

Egész tisztelettel:
BINDER, vendéglős
ezelőtt az "Arany szőlőnél" Medgyesen

„A szálloda nyitása a legelőkeltebb és legízletesebb helyen lesz.”

(362)

Medvék.

Néhány példány egészen nagy medve, melyek testöken és fejöken nincsenek megcsontkítva — vásároltatik.

Távirati kérdés, valamely medve elejtése esetében

Lix G.-hez Bécsben,

Riemerstrasse № 10 intézendő.

(387)

Csak észszerűleg választott, hibátlan szemüvegek kiméllék és tartják meg a látót.

BOSCOVITZ A.

opticus és erőművész.
Kolozsvárt, főtér, dr. Szabó-féle ház.

Ily szemüvegeket és orrcsipeseket, valamint jeles színházi látásokat, melyek a szemet nem fárasztják, készít és árul

(390)

Hirdetmény.

A marosvásárhelyi ev. ref. egyház egy a Maros 5-dik árkan levő két kövű új vas szerkezettű mozdony művel ellátott, szítás műmalmát folyó évi december 18-tól hat évre, folyó november 26-kán délelőtt 10 órakor az egyház Szentgyörgytezeai 1087 szám alatti iskola épületében közárverezésre bocsátja.

Kiküldési összeg 1200 frt. évi hasznbér, bánatpénzben előre 120 frt. o. ért. teendő le.

A részletes feltételek mlgs Szentgyörgyi Imre egyházi főgondnok úrtól díjmentesen megszerezhetők; ugyan oda intézendők az árverezés napjáig az írásbeli ajánlatok is.

Kelt M.-Vásárhelyt, november 8-kán, 1868.

Az egyházi képviselőt.

Lótulajdonosok és gazdák számára.

Hangok Kwizda állatgyógyászati termékei felől.

A gyakorlati kertészársulat élnöke és földbirtokos t. Fürst Eugén urnak Frauendorfban Bajorhonban.

Ismételve baktorkodom önnek szívességét igénybe venni s egy új küldet korneuburg-marhaporéért kérem, megjegyezvén, hogy ezáltal legalább 50 vagy 100 pakétot szeretnék kapni. Hanem mivel a távolság kissé nagy, óhajtánám, hogy barátaim és kollegáim legstírgősb kérdézősködéseinek megfelelően, legalább néhány pakétot kapni, mert egész nap ostromolnak kérdézősködésekkel, a mi különben nem csoda, mert e por valódi áldás.

Valódi esoda-gyógyításokat láttam, pl. egy vén több év óta kebes lovan, me lyet a tulajdonos már le akart buntokoztatni. A ló valóságos kinalak volt. Midőn megvizsgáltam alig tudott állani, a falhoz támaszkodott, szeméi félig zárva, szinte semmit sem evett s oly nehezen lélegzett, oly titokteljesen köhögött, hogy magam sem hittem a gyógyítás sikerében.

Barátom, Kupfer lovászmester még is megpróbálandónak hitte, s 3—4 nap mulva futva jó hozzám, s egész marhapor készletemet követeli, mert tetemes javulás állt be. Természetesen bajosan hittem el a tetemes javulást, hanem a személyes látás meggyőzött, hogy igaz. Azóta rövid időközökben mind beadott a beteg lónak a por-készlet, s ma annyira helyreállt, hogy az a ló, a melyért senki sem adott volna 10 frankot, most már hánban jár.

Különbö van szerencsém magamat önnek legbarátságosabban ajánlani.

Indermühle Wytenbach F.

örnag.

Zürich.

Kwizda Fer. Ján. urnak

Korneuburgban

Kérem szívesen „a hercege Ysenburg-féle udvari gazdasági felügyelőség” cím nlat Büdingenben, Hessen nagy hercegségben, ismét tizenkét palackot az öntől már egyszer vett helyreputó-folyadékból, számlája mellékelve küldeni, mert az az itteni istálló lovainál a legjobb sikerrel alkalmaztatott.

Büdingen.

(389)

(1—1)

Bradrück, kamarai tanácsos.

Valódi minőségben kapható: Kolozsvárt **Wolf János** gyógyszerész urnál és **Karvázy József** kereskedő urnál.

Stein Jánosnál Kolozsvárt megjelent és kapható:

Kolozsvári nagy naptár az 1869-dik közönséges évre.

Szerkesztette Léczfalvi B. László.

A m. k. felelős ministerium, m. k. hétszemélyes tábla, m. k.

ítélőtábla és Erdélyi tiszti-névtárával.

Bolti ára 80 kr.

KÖZHASZNÚ

Erdélyi képes naptár 1869-dik évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.

Ára 26 kr.

A B C és olvasókönyv

a könnyű és gyors olvasásra.

Irta TURBUZ FERENCZ. II-dik javított és bővített kiadás.

Ára kötve 40 kr.

A B C

olvasókönyv nélkül

kötve 20 kr.

(388)

^{10/11} Erő- és anyagszer-nem gyógy vagy ingerlő szer.

Dr. Koch férfisági állaga

(Mannbarkeits Substanz.)

1 első fokú palack ára 2 frt o. é.

1 második fokú palack ára 3 " " "

1 harmad fokú palack ára 4 " " "

Csak egyenesen, a legnagyobb hallgatás biztositása mellett, kaphatni dr. Kochnál, Berlin, Belle Alliance-utca, 4.

Bizonyítvány.

A mi „Liebig J. tápláléka (mesterséges helyettesítése az anyatejnek) gyermekek, gyenge egyének és tüdőlk számára, ugyanaz „dr. Koch férfisági állaga” (gyökéres kiegészítése a nemző nedvnek) elgyengültek, tehetetlenek és bujorkorbóli fellabadóknak, nem- és kóralkülségek nélkül; ajánlom tehát mindenkinek, a ki nemmegyességben, az önfertőzés vagy ragály következményében, valamint sárgaságban, fejfértyásban és magtalanágban szenved, dr. Koch férfisági állagának több heti használatát.

Berlin, september hó 1868.

Dr. HEINSZ,

gyakorló orvos.

Levelezés németül és francziául.

Utánvét nem fogadtatik el.

Egyedüli forrárt Magyar- és Erdélyországra nézve Kolozsvárt a „Szent-Háromság” címzett gyógyszer-tárban bel-monostorutca a városi Redont során.

(380)

Moldovába

egy jó bizonyítványokkal ellátott

gyógyszerész-segéd

kerestetik, ki a román nyelvet valamennyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Értekezhetni Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes ural

bérmentett levélben, hová egyszersmind a bizonyítványok és feltételek is mennél rövidebb idő alatt beküldendők.

(302)

Tanács és segély

azok számára, a kik látgyöngeségben szenvednek, s jelesen a kik erőltetett

tanulás s kimerítő munka által

szemöknek ártottak.

Fiatalkorom óta megvolt nekem is azon rossz szokásom, hogy az éj csendét szenteltem tudományos munkára. Ez s más kimerítő optikai és finom munkák kivételével, látérom annyira meggyengült, hogy tökéletes elvesztéstől annál inkább féltem, mivel folytonos gyuladatos dispositio állt be, mely a leghíresebb orvosok több évi rendeleteivel is dacolt. E szomorító körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a legkitünőbb sikerrel használok. E szer nem csak egészen megszűntette a tartós gyuladást, hanem szememnek is visszaadta egész élességét és erejét, úgy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb írást, s mint ifjú koromban tökéletes látéromnak örvendek. Ezen jótekon hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legedesebb szemüveg használata mellett sem voltak képesek üzemelni. Ezen szer kitaró haszná-lása után eldobták a szemüveget, s régi természetes látérmüket visszanyerték. Ezen módos-szer egy illatos lé, melynek alkatrészei az ánzis-növény. Nem tartalmaz sem drasticumokat sem narcoticumokat vagy fém és más ártal as részeket s Erdélyben valódi állapotban szereshető Teutsch J. B. ur által Segesvárt. Ö egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 kr-rt o. é. szállít használati utasítással együtt. Tanácsom tehát a szenvedőknek, hogy ezen lélt töle vegyék, mert egy ily üveg hosszú időre elég, mivel csak keveset kell abból csekély folyamattal vegyíteni, hogy tejsavú folyadék közpüdjék, melyvel reggel és este, vagy erőltetett munka után kell a szem körüli tájékat meg-nedvesíteni, a hatás igen jótékony és időt s egyszerű-mind a bőr frissességét fonttatja és eszközli.

Örvendtem fogok, ha ezáltal nevezetesen azokon lesz segítő, a kik az igazság világa utáni ernyedetlen törekvés által gyakran saját szemük világot kockáztatják s elvesztik. Ezáltal még tán a fiatalágnál fájdalom annyira ártva jött előrdítő szemüveg-hordás is megszűnhet, mert e szokás inkább romlja mint javítja a szemet. Szemüvegek csak is a szem valamely hibás szerve esetében használhatnak, de egészenes vagy gyengült szemet sohasem erősíthetnek vagy javíthatnak meg.

Dr. Romershausen.

A dr. Romershausen-féle jeles szemlél

mindig kapható, mégpedig

a kis üveg 1 frt 60 kr.

a nagy " 2 frtjával.

a raktárban Teutsch J. B.-nél Segesvárt.

Viszont-eladók, nagyobb mennyiség vételénél aránylagos engedéket nyerne